

Menettelyohje

Euroopan kulttuuripääkaupungin nimitystä Suomessa vuonna 2026 koskeva kilpailu.

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun päätöksen N:o 445/2014/EU Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 ja päätöksen N:o 1622/2006/EY kumoamisesta (jäljempänä 'pätös') ja antaa tämän menettelyohjeen Euroopan kulttuuripääkaupungin nimitystä Suomessa vuonna 2026 koskevalle kilpailulle.

1 artikla

Alkumääräykset

1. Menettelyohjeessa määritellään säännöt, jotka koskevat kilpailun järjestämistä Euroopan kulttuuripääkaupungin nimittämiseksi Suomessa vuonna 2026 ja erityisesti valintamenettelyä varten perustettavan asiantuntijaraadin (jäljempänä 'raati') kokoonpanoa, jäsenyyttä ja toimintaa.
2. Raati sopii ehdokaskaupunkien luettelosta ja valintakokouksen jälkeen suosittelee yhtä kaupunkia Euroopan kulttuuripääkaupungin nimityksen saajaksi, paitsi siinä tapauksessa, ettei yhdenkään kaupungin katsota täyttävän kaikkia kriteerejä.
3. Kilpailun järjestämisestä ja hallinnosta vastaava elin (jäljempänä 'hallintoviranomainen') on opetus- ja kulttuuriministeriö.

2 artikla

Raadin kokoonpano

1. Raadissa on 12 jäsentä. Euroopan unionin toimielimet ja elimet nimittävät kymmenen jäsentä – Euroopan parlamentti, neuvosto ja Euroopan komissio valitsevat kukin kolme jäsentä ja Euroopan alueiden komitea valitsee yhden jäsenen raatiin. Suomen kulttuuriministeri nimittää kaksi jäsentä hallintoviranomaisen menettelyn mukaisesti ja yhteistyössä Euroopan komission kanssa.
2. Raatia johtaa puheenjohtaja, jonka poissa ollessa hänen sijaisenaan toimii varapuheenjohtaja. Puheenjohtajan on oltava yksi Euroopan unionin toimielinten ja elinten nimittämistä jäsenistä.

3. Raadin jäsenet nimeävät puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan esivalintakokousten alussa, mieluiten yksimielisesti.
4. Ellei yksimielisyyttä saavuteta, toimitetaan äänestys. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan salaisessa äänestyksessä. Hallintoviranomainen antaa äänestysliput sekä johtaa ja valvoo äänestystä. Puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valitaan ehdokkaat, jotka saavat raadin läsnä olevien jäsenten enemmistön äänet.
5. Jos kukaan ehdokkaista ei saa raadin jäsenten äänten enemmistöä ensimmäisellä äänestyskierroksella, toimitetaan toinen äänestyskierros kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

3 artikla

Raadin jäsenyys

1. Raadin jäsenet voidaan korvata sijaisella vain jäljempänä 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.
2. Raadin jäsenten on oltava unionin kansalaisia. Raadin jäseninä he työskentelevät itsenäisesti ja omissa nimissään eivätkä he työskentele minkään organisaation puolesta. Jäsenillä on oltava merkittävää kokemusta ja asiantuntemusta kulttuurialalta, kaupunkien kulttuuritarjonnan kehittämisestä tai Euroopan kulttuuripääkaupunki - tapahtuman tai vastaavan laajuisen kansainvälisen kulttuuritapahtuman järjestämisestä. Heidän on myös pystyttävä omistamaan asianmukainen määrä työpäiviä vuodessa raadin toimintaan. Hallintoviranomaisen työntekijät eivät voi olla raadin jäseniä.
3. Raadin jäsenten on allekirjoitettava ennen esivalintakokousta ja valintakokousta kunnian ja omantunnon kautta annettu vakuutus siitä, ettei heillä ole mihinkään Euroopan kulttuuripääkaupungin nimitystä hakeneeseen ehdokaskaupunkiin liittyviä todellisia tai mahdollisia eturistiriitoja. Hallintoviranomaisen on säilytettävä jokaisen raadin jäsenen alkuperäinen vakuutus.
4. Raadin jäsenet vastaavat siitä, että he ilmoittavat työhön tai yksityiselämäänsä liittyvissä velvollisuuksissaan tapahtuneista muutoksista, jotka voivat aiheuttaa tiettyyn ehdokaskaupunkiin liittyvän olemassa olevan tai mahdollisen eturistiriidan. Jos jäsen tekee tällaisen ilmoituksen tai tällainen eturistiriita ilmenee, asianomaisen jäsenen on erottava ja asiaankuuluvan unionin toimielimen, elimen tai jäsenvaltion on korvattava hänet jäljellä olevan toimikauden loppuajaksi asianmukaista menettelyä noudattaen.
5. Valintamenettelyn vuoksi Suomen kulttuuriministerin nimittämien raadin jäsenten jäsenyys päättyy,
  - a. kun valintamenettelyä koskeva työ on saatu päätökseen
  - b. kun jäsen eroaa
  - c. kun jäsenyys päätetään
  - d. kun jäsen menehtyy.

6. Ministeri voi päättää raatiin nimittämänsä jäsenen nimityksen, jos
  - a. kyseinen jäsen ei osallistu kilpailun ensimmäiselle kierrokselle ilman tyydyttävää kirjallista selitystä
  - b. kyseinen jäsen rikkoo tämän menettelyohjeen 4 artiklassa vahvistettuja salassapitovaatimuksia
  - c. kyseinen jäsen ei eroa eturistiriidan ilmetessä. Tällaisessa tapauksessa ministeri voi, jos katsoo sen asianmukaiseksi, nimittää kyseisen jäsenen tilalle uuden jäsenen.

4 artikla **Raadin kokoukset**

1. Hallintoviranomainen kutsuu koolle raadin kokoukset. Kirjalliset kutsut ensimmäiseen valintavaiheeseen lähetetään niiden kaupunkien edustajille, jotka ovat vastanneet hakemuspyyntöön (jäljempänä 'pyyntö') lähettämällä hakemuksen pyynnössä ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Raadin esivalinnan läpäisseet kaupungit pyydetään osallistumaan valintaan pyytämällä niitä toimittamaan täydennetty ja tarkistettu hakemus.
2. Hallintoviranomainen tarjoaa kokousten aikana kaikkea raadin työssään tarvitsemaa teknistä ja logistista apua.
3. Raadin kokoukset eivät ole yleisölle avoimia. Hallintoviranomaisen ja Euroopan komission edustajilla on oikeus osallistua raadin kokouksiin tarkkailijoina. Muita henkilöitä voidaan kutsua kokouksiin kaikkien raadin läsnä olevien jäsenten suostumuksella.
4. Raadin puheenjohtaja tai hänen poissa ollessaan varapuheenjohtaja johtaa kokousta ja vastaa menettelyistä.
5. Raadin äänestykset eivät ole salaisia. Äänet annetaan suullisesti.
6. Raadin jäsenet eivät saa julkistaa ennen valintaa asioita, jotka liittyvät yksittäisiin hakemuksiin ja kaupunkien ehdokkuutta koskeviin raadin suosituksiin. Puheenjohtaja tai hänen poissa ollessaan varapuheenjohtaja voi kuitenkin vastata ehdokaskaupunkien suullisiin tiedusteluihin esivalintakokouksen jälkeen.
7. Raadin työkieli on englanti.
8. Jokaisen raadin kokouksen jälkeen raadin jäsentensä keskuudesta valitsema ja kaikkien raadin jäsenten hyväksymä raporttija laatii raportin englannin kielellä.

5 artikla **Esivalinta**

1. Hallintoviranomaisen on lähetettävä ehdokaskaupungeilta vastaanotetut hakemukset kaikille raadin jäsenille ja Euroopan komissiolle.

2. Hallintoviranomainen pyytää ehdokaskaupunkeja lähettämään esivalintakokoukseen valtuuskunnan kuultavaksi. Kaupungit voivat vapaasti päättää, keitä he lähettävät edustamaan ehdokkuuttaan. Valtuuskuntaan voi kuulua enintään 10 henkilöä. Kaupungit voivat ottaa mukaan oman teknikon. Tässä tapauksessa teknikko ei katsota valtuuskunnan jäseneksi edellyttäen, ettei hän esitä puheenvuoroa kuulemisen aikana.
3. Esivalintakokous pidetään muutaman viikon kuluessa sen jälkeen, kun määräaika hakemusten jättämiselle on päättynyt.
4. Kuulemisen vaiheet ovat seuraavat:
  - a. kunkin ehdokaskaupungin ehdokkuuden suullinen esittely pääpiirteittäin, kesto enintään 30 minuuttia,
  - b. raadin ja kunkin ehdokaskaupungin välinen kysymys- ja vastausosuus, kesto enintään 60 minuuttia.
5. Kuulemisessa käytettävä kieli on englanti.
6. Ennen esivalintakokousta raadin jäsenet eivät saa vieraila ehdokaskaupungeissa.
7. Raati arvioi ehdokaskaupunkeja niiden hakemusten ja kuulemisen perusteella ottaen huomioon päätöksessä vahvistetut tavoitteet ja kriteerit.
8. Kuulemisten jälkeen raati keskustelee kunkin ehdokaskaupungin ansioista ja sopii esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien luettelosta. Näitä kaupunkeja pyydetään tarkistamaan ja täydentämään hakemustaan valintavaiheen aikana. Raadin olisi valittava luetteloon vain kaupunkeja, joilla se katsoo olevan todellinen mahdollisuus saada raadin suositus valintavaiheessa.
9. Raadin olisi pyrittävä saavuttamaan yksimielisyys siitä, mitkä kaupungit esivalitaan. Jos yksimielisyyteen ei päästä, esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien luettelo vahvistetaan äänestyksen perusteella. Kukin raadin jäsen äänestää kunkin kaupungin esivalitsemisen puolesta tai sen esivalitsemista vastaan. Päätös kaupungin esivalitsemisesta tehdään läsnä olevien raadin jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Jos äännet menevät tasan, puheenjohtajan ja hänen poissa ollessaan varapuheenjohtajan ääni ratkaisee.
10. Koko raati kannattaa lopullista päätöstä.
11. Raadin laatima esivalinnan läpäisseiden kaupunkien luettelo julkaistaan lehdistötiedotteessa, joka annetaan esivalintakokouksen jälkeen.
12. Raati laatii raportin, joka sisältää yleisen arvion kaikista hakemuksista, luettelon esivalinnan läpäisseistä ehdokaskaupungeista, joiden arviointia jatketaan, sekä näille kaupungeille annetut suositukset.
13. Raati toimittaa raporttinsa hallintoviranomaiselle ja Euroopan komissiolle lähtökohtaisesti viimeistään 21 työpäivää esivalintakokouksen jälkeen.
14. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy virallisesti raadin raporttiin perustuvan esivalintaluettelon.
15. Sekä Euroopan komissio että hallintoviranomainen julkaisevat raadin raportin omalla verkkosivustollaan.

16. Hallintoviranomainen lähettää kaikille esivalinnan läpäisseille ehdokaskaupungeille kirjeen, jossa se kehottaa kaupunkia täydentämään ja tarkistamaan hakemuksensa sekä asettaa määräajan näiden hakemusten jättämiselle.

6 artikla

Valinta

1. Esivalinnan läpäisseiden kaupunkien on täydennettävä ja tarkistettava hakemuksensa päätöksessä vahvistettujen kriteerien noudattamiseksi ja raadin esivalintaraportin sisältämien suositusten huomioon ottamiseksi.
2. Hallintoviranomaisen on lähetettävä esivalinnan läpäisseiltä kaupungeilta vastaanotetut täydennetyt ja tarkistettavat hakemukset kaikille raadin jäsenille ja Euroopan komissiolle.
3. Jos raati haluaa vieraila esivalinnan läpäisseissä kaupungeissa, vierailu on tehtävä täydennettyjen ja korjattujen hakemusten jättämistä koskevan määräajan jälkeen ja ennen valintakokousta. Vierailuilla koko raatia edustaa 2–4 jäsenen muodostama valtuuskunta. Vähintään yhden valtuuskuntaan kuuluvan raadin jäsenen on oltava Euroopan unionin toimielimen tai elimen nimittämä. On varmistettava, että kaikkia esivalinnan läpäisseitä kaupunkia kohdellaan tasapuolisesti, minkä vuoksi tässä tapauksessa valtuuskunnan on vierailtava kaikissa esivalinnan läpäisseissä kaupungeissa. Kyseisten kaupunkien esittämiä yksittäisiä kutsuja ei voida ottaa vastaan. Kyseiset kaupungit ja hallintoviranomainen huolehtivat vierailujen järjestelyistä. Kuhunkin kaupunkiin tehtävän vierailun keston olisi oltava noin yksi vuorokausi.
4. Hallintoviranomainen pyytää kaupunkia lähettämään valintakokoukseen valtuuskunnan kuultavaksi. Kaupungit voivat vapaasti päättää, keitä he lähettävät edustamaan ehdokkuuttaan. Valtuuskuntaan voi kuulua enintään 10 henkilöä. Kaupungit voivat ottaa mukaan oman teknikon. Tässä tapauksessa teknikkoa ei katsota valtuuskunnan jäseneksi edellyttäen, ettei hän esitä puheenvuoroa kuulemisen aikana.
5. Valintakokous on pidettävä viimeistään yhdeksän kuukautta esivalintakokouksen jälkeen. Tarvittaessa hallintoviranomainen voi yhdessä komission kanssa sopia määräajan kohtuullisesta pidentämisestä.
6. Kuulemisen vaiheet ovat seuraavat:
  - a. kunkin ehdokaskaupungin suullinen esitys, jossa esitellään mahdollisimman tarkka ja ajantasainen näkemys ehdokkuudesta, kesto enintään 45 minuuttia
  - b. raadin ja kunkin ehdokaskaupungin välinen kysymys- ja vastausosuus, kesto enintään 90 minuuttia.
7. Kuulemisessa käytettävä kieli on englanti.
8. Raati arvioi esivalinnan läpäisseitä kaupunkia tarkastettujen hakemusten ja kuulemisen perusteella ottaen huomioon päätöksessä vahvistetut tavoitteet ja kriteerit.
9. Raati pyrkii antamaan yksimielisen suosituksen yhden kaupungin nimeämiseksi. Jos yksimielisyyttä ei saavuteta, kaupunkia koskeva päätös tehdään äänestyksessä läsnä olevien raadin jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Jokaisella raadin jäsenellä on

yksi ääni, jonka hän antaa yhdelle kaupungille. Jos mikään esivalinnan läpäisseistä kaupungeista ei saa tarvittavaa äänten enemmistöä ensimmäisellä kierroksella, järjestetään toinen äänestyskierros. Kaksi eniten läsnä olevien raadin jäsenten ääniä saanutta ehdokaskaupunkia ja kaupungit, jotka ovat saaneet saman määrän ääniä, menevät toiselle äänestyskierrokselle. Päätös hyväksytään toisella äänestyskierroksella, jos sitä kannattaa läsnä olevien raadin jäsenten enemmistö.

10. Jos tarvitaan kolmas äänestyskierros, vähiten ääniä saanut kaupunki poistetaan äänestyksestä. Jos kahden tai useamman vähiten ääniä saaneen kaupungin äänimäärä on sama, raadin puheenjohtajan tai hänen poissa ollessaan varapuheenjohtajan ääni ratkaisee, mikä kaupunki poistetaan äänestyksestä ennen kolmatta äänestyskierrossa.
11. Jos yksikään kaupunki ei ole saanut äänten enemmistöä kolmannen äänestyskierroksen jälkeen, seuraavat äänestyskierrokset järjestetään edellä vahvistetun menettelyn mukaisesti.
12. Jos yksikään ehdokaskaupungeista ei täytä kaikkia kriteerejä, raati voi suositella, että nimitystä ei myönnetä.
13. Koko raati kannattaa lopullista päätöstä.
14. Raadin valinta julkaistaan lehdistötiedotteessa, joka annetaan esivalintakokouksen jälkeen.
15. Raati julkaisee kaikkien esivalinnan läpäisseiden kaupunkien hakemuksista yleisen arviointiraportin ja asianmukaisesti perustellun suosituksen yhden kaupungin nimeämiseksi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Raportissa on valitulle kaupungille esitettyjä suosituksia siitä, mitä sen on vielä tehtävä ennen nimitysvuotta, jos se nimetään virallisesti Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Siinä myös mainitaan kysymykset, jotka raadin on esitettävä ensimmäisessä seurantakokouksessa.
16. Raati toimittaa raporttinsa hallintoviranomaiselle ja Euroopan komissiolle lähtökohtaisesti viimeistään 21 työpäivää valintakokouksen jälkeen. Sekä Euroopan komissio että hallintoviranomainen julkaisevat raadin valintaraportin omalla verkkosivustollaan.
17. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää yhden kaupungin Euroopan kulttuuripääkaupungiksi raadin valintaraportin sisältämän suosituksen pohjalta ja ilmoittaa nimeämisestä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle.

7 artikla **Loppumääräykset**

1. Jokainen Suomen kulttuuriministerin nimittämä raadin jäsen on oikeutettu saamaan korvauksen raadin jäsenen tehtävien hoitamisesta aiheutuneista matka- ja majoituskuluista asiaa koskevien kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti. Hän on myös oikeutettu hänelle maksettavaan päivärahaan ja palkkioon tekemästään työstä.

Euroopan komissio korvaa Euroopan unionin toimielinten ja elinten nimittämien raadin jäsenten kokouksiin osallistumisesta aiheutuvat kustannukset.

2. Tämä menettelyohje tulee voimaan sinä päivänä, jona Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri allekirjoittaa sen.